

Ne felejtse el, hogy a vázlatot és a fogalmakat, évszámokat
bele kell írni a füzetbe!

Vázlat

A gazdálkodás és annak eszközei

- 1). A gazdálkodás Európában a középkor elején egyrészt a római hagyományokat követte, másrészt a betelepülő népek kezdetlegesebb módszereit alkalmazták.
A vad talajváltó művelés során erdőirtással, égetéssel új területeket tettek művelhetővé.

Művelési módok

- 2). A vad talajváltó művelést fokozatosan a nyomásos gazdálkodás váltotta fel.
A kétnyomásos rendszerben föld egyik felét bevetették gabonával, a másik részét pihen tették. Így a föld trágyázását is megoldották.
- 3). A földművelésben a könnyű faekét felváltotta a vas alkatrészekből álló, ökrökkel vontatott nehézeke.
Szügyhám: a fogatolás olyan eszköze, amelyet nem az állat nyakára, hanem lejjebb, az úgynevezett szügyére raknak.
Alkalmazásával jelentősen megnőtt a befogott állat ereje.
Sarló helyett kaszát használtak, a munka is gyorsabban haladt.
Főként sertést és szarvasmarhát tenyésztettek.
A szárnyasok tartása is fokozatosan elterjedt.

Szolgák, szabadok, jobbágyok

- 4). A földesurak a használatra kiosztott telkekért cserébe úgynevezett járadékokat kaptak. A szabadból lett parasztok terményük egy részével fizettek uruknak
Ez volt általában a **kilenced**.
A megtermelt javak tizede pedig az egyházat illette meg, amelyet **dézmának** neveztek.
- 5). A szolga származásúak első sorban munkajáradékkal **robot**tal tartoztak.
Ezt vagy kétkézi munkával teljesítették, vagy ígás állatokkal végezték (szántás, szállítás).
Földesúr birtoka a **majorság**, ahol a jobbágy a robotot végezte.
Ünnepek alkalmával a parasztoknak ajándékot kellett vinniük a földesúr számára.

- 6). A 10. századra már nem volt különbség szolgák, illetve szabad eredetűek között, ekkortól **jobbágyok**nak nevezzük őket.
A jobbágyok egyrészt gazdaságilag függtek a földesuraktól, mert a föld az úré volt.
Másképpen a személyi függés is jellemezte a viszonyukat.

Fogalmak – Évszámok

szügyhám – új fogatolási mód, mely az állat számára kisebb fájdalommal járt

nagyobb erőt tudott kifejteni

a nehéz vaskéssel mélyebben tudták megforgatni a földet

kilenced – a jobbágy által pénzben vagy terményben fizetett adó a földesúrnak a jobbágytelekért

dézsma – az egyháznak fizetett adó korszakunkban

robot – ingyenmunka, amelyet a jobbágynak kellett teljesítenie a földesúr földjén

majorsági birtok – a földesúr „saját” földje, ahol a jobbágy a robotot végezte

jobbágy – a középkori társadalom azon része, amely a rabszolgákból és a barbár törzsek katonai szabadjaiból alakult ki